

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
YAYINLARI
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY

OLBA

XXX

(Ayrıbasım / Offprint)

KAAM YAYINLARI

OLBA

XXX

© 2022 Mersin Üniversitesi/Türkiye

ISSN 1301 7667

Yayıncı Sertifika No: 51520

OLBA dergisi;

ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX, EBSCO, PROQUEST

ve

TÜBİTAK-ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanlarında taranmaktadır.

Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün (DAI) Kısaltmalar Dizini'nde 'OLBA' şeklinde yer almaktadır.

OLBA dergisi hakemlidir. Makalelerdeki görüş, düşünce ve bilimsel değerlendirmelerin yasal sorumluluğu yazarlara aittir.

The articles are evaluated by referees. The legal responsibility of the ideas, opinions and scientific evaluations are carried by the author.

OLBA dergisi, Mayıs ayında olmak üzere, yılda bir kez basılmaktadır.

Published each year in May.

KAAM'ın izni olmadan OLBA'nın hiçbir bölümü kopya edilemez.

Alıntı yapılması durumunda dipnot ile referans gösterilmelidir.

It is not allowed to copy any section of OLBA without the permit of the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA dergisinde makalesi yayımlanan her yazar, makalesinin baskı olarak ve elektronik ortamda yayımlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını OLBA dergisine devretmiş sayılır.

Each author whose article is published in OLBA shall be considered to have accepted the article to be published in print version and electronically and thus have transferred the copyrights to the Mersin University

(Research Center for Cilician Archaeology / Journal OLBA)

OLBA'ya gönderilen makaleler aşağıdaki web adresinde ve bu cildin giriş sayfalarında belirtilen formatlara uygun olduğu takdirde basılacaktır.

Articles should be written according to the formats mentioned in the following web address.

Redaktion: Doç. Dr. Deniz Kaplan

OLBA'nın yeni sayılarında yayınlanması istenen makaleler için yazışma adresi:

Correspondance addresses for sending articles to following volumes of OLBA:

Prof. Dr. Serra Durugönül

Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü

Çiftlikköy Kampüsü, 33342 Mersin - TURKEY

Diğer İletişim Adresleri

Other Correspondance Addresses

Tel: +90 324 361 00 01 • 14730 / 14734

Fax: +90 324 361 00 46

web mail: www.kaam.mersin.edu.tr

www.olba.mersin.edu.tr

e-mail: sdurugonul@gmail.com

Baskı / Printed by

Ulusoy Ofset Matbaacılık Reklamcılık İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Turhan Cemal Beriker Bulvarı No.210 Seyhan / ADANA

Tel: +90 322 432 22 32 Fax: +90 322 431 69 94 • Sertifika No: 51520

Grafik / Graphic

Digilife Dijital Basım Yay. Tan. ve Org. Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Güvenevler Mah. 1937 Sk. No.33 Yenişehir / MERSİN

Tel: +90 324 231 14 16 • www.digilifemersin.com

MERSİN ÜNİVERSİTESİ KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
(KAAM) YAYINLARI-XXX
MERSIN UNIVERSITY PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF
CILICIAN ARCHAEOLOGY (KAAM)-XXX

Editörler

Serra DURUGÖNÜL
Murat DURUKAN
Gunnar BRANDS
Deniz KAPLAN

OLBA Bilim Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĞAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL (Mersin Üniversitesi)
Prof. Dr. Marion MEYER (Viyana Üniversitesi)
Prof. Dr. Susan ROTROFF (Washington Üniversitesi)
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İ. Hakan MERT (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Eda AKYÜREK-ŞAHİN (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Yelda OLCA Y-UC KAN (Anadolu Üniversitesi)

MERSİN

2022

İçindekiler / Contents

Abdulkadir Özdemir – Abdulvahap Onur Bamyacı Murat Höyük Early Bronze Age Metal Figurine (<i>Murat Höyük Erken Tunç Çağı Metal Heykelciği</i>)	1
Fatma Şahin – Erkan Alkaç Tepebağ Höyük'ten (Ovalık Kilikia) MÖ 7. ve 6. yüzyıl Batı Anadolu Seramikleri (<i>The 7th and 6th Century BCE Western Anatolian Pottery from Tepebağ Höyük -Cilicia Pedias-</i>).....	21
Bülent Kızılduman – Seren S. Öğmen Taşlıca-Mersincik. A Multicultural Meeting Point (<i>Çok Kültürlü Yapının Buluşma Noktasında Taşlıca-Mersincik</i>)	45
Elif Özer – Ahmet Türkan – Zerrin Erdinç Aizanoi Kuzey Nekropolis'ten Bir Terrakotta Mask (<i>A Terracotta Mask From the North Necropolis of Aizanoi</i>)	83
Asil Yaman Amos Arkeolojik Yüze Araştırmalarında Ele Geçen Seramikler (<i>The Pottery from the Archaeological Surveys at Amos</i>)	113
Dragoş Măndescu Rhodian Amphora Stamps at the Foot of the Carpathians. New Evidences from the Dacian Settlement at Cetățeni (<i>Karpatların Eteklerinde Rhodos Amphora Mühürleri. Dacia Bölgesindeki Cetățeni'den Yeni Buluntular</i>)	129
Asena Kızırlıslanoğlu Elaiussa Sebaste Amphoraları Işığında Geç Antik Dönemde Karadeniz Bölgesi ve Kilikia İlişkileri (<i>The Relation of the Black Sea Region with Cilicia in Late Antique Period in the Light of the Elaiussa Sebaste Amphorae</i>)	159

Zeliha Gider-Büyüközer Knidos'tan Sıra Dışı Profil ve Bezeme Şemasına Sahip İki Taç Bloğu (<i>Two Crown Blocks with Extraordinary Profile and Ornamental Schemes from Knidos</i>)	181
Aytekin Büyüközer – Ertekin M. Doksanaltı – İbrahim Karaoğlan Knidos'un Doğu Nekropolisinden Bir Mezar: Saranda Tümülüsü ve Buluntuları (<i>A Tomb from the Eastern Necropolis of Knidos: Tumulus of Saranda and its Findings</i>)	217
Mevlüt Eliüşük – Mehmet Tekocak – Yaşar Ünlü Korykos'tan Üç Kaya Mezarı ve Buluntuları Üzerine Bir Değerlendirme (<i>An Evaluation on Three Rock-Cut Tombs and their Findings from Korykos</i>)	253
Betül Gürel Phaselis Antik Kenti Ostotheekleri (<i>Ostotheks of Phaselis</i>)	289
İlkay Göçmen The Oldest Stone Bridge of Anatolia: The Tarsus Bridge (<i>Anadolu'nun En Eski Taş Köprüsü: Tarsus Köprüsü</i>)	307
Nihal Tünen-Önen – Aykan Akçay Re-Evaluation of Three Milestones from Lycia with Digital Epigraphy Studies (<i>Lykia'dan Üç Miltaşının Dijital Epigrafi Çalışmalarıyla Yeniden Değerlendirilmesi</i>)	327
Ertan Yıldız – Fatih Onur Likya ve Karia Arasında Sınır Bölgesi Olarak Oktapolis (<i>Octapolis as the Border Region between Lycia and Caria</i>)	347
Hüseyin Uzunoglu Akmonia'dan Bir Phratra Üyesine Ait Yeni Bir Mezar Yazıtı (<i>A Newly Discovered Funerary Inscription from Akmonia Recording a Member of a Phratry</i>)	363
Güray Ünver New Dedicatory Inscriptions from Knidos (<i>Knidos'tan Yeni Adak Yazıtları</i>)	373
Emine Bilgiç-Kavak – Bilge Yılmaz-Kolancı Attouda Kentinden Yeni Bir Agonistik Yazıt (<i>A New Agonistic Inscription from Attouda</i>)	395

MERSİN ÜNİVERSİTESİ
KILIKIA ARKEOLOJİSİNİ ARAŞTIRMA MERKEZİ
BİLİMSEL SÜRELİ YAYINI ‘OLBA’

Amaç

Olba süreli yayını; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Arkeolojik çalışmalarda sadece belli bir alan veya bölge ile sınırlı kalmaksızın 'Eski Çağ Bilimleri'ni birbirinden ayırmadan ve bir bütün olarak benimseyerek bilim dünyasına değerli çalışmaları sunmayı amaçlamaktadır.

Kapsam

Olba süreli yayını Mayıs ayında olmak üzere yılda bir kez basılır. Yayınlanması istenilen makalelerin en geç her yıl Kasım ayı sonunda gönderilmiş olması gerekmektedir.

1998 yılından bu yana basılan Olba; Küçükasya, Akdeniz bölgesi ve Ortadoğu’ya ilişkin orijinal sonuçlar içeren Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Klasik Filoloji (ile Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri), Eskiçağ Tarihi, Nüvizmatik ve Erken Hıristiyanlık Arkeolojisi alanlarında yazılmış makaleleri kapsamaktadır.

Yayın İlkeleri

1. a- Makaleler, Word ortamında yazılmış olmalıdır.
b- Metin 10 punto; özet, dipnot, katalog ve bibliografya 9 punto olmak üzere, Times New Roman (PC ve Macintosh) harf karakteri kullanılmalıdır.
c-Dipnotlar her sayfanın altına verilmeli ve makalenin başından sonuna kadar sayısal süreklilik izlemelidir.
d-Metin içinde bulunan ara başlıklarda, küçük harf kullanılmalı ve koyu (bold) yazılmalıdır. Bunun dışındaki seçenekler (tümünün büyük harf yazılması, alt çizgi ya da italik) kullanılmamalıdır.
2. Noktalama (tireler) işaretlerinde dikkat edilecek hususlar:
  - a) Metin içinde her cümlemin ortasındaki virgülden ve sonundaki noktadan sonra bir tab boşluk bırakılmalıdır.
  - b) Cümle içinde veya cümle sonunda yer alan dipnot numaralarının herbirisi noktalama (nokta veya virgül) işaretlerinden önce yer almalıdır.

c) Metin içinde yer alan “fig.” ibareleri, parantez içinde verilmeli; fig. ibaresinin noktasından sonra bir tab boşluk bırakılmalı (fig. 3); ikiden fazla ardışık figür belirtiliyorsa iki rakam arasına boşluksuz kısa tire konulmalı (fig. 2-4). Ardışık değilse, sayılar arasına nokta ve bir tab boşluk bırakılmalıdır (fig. 2. 5).

d) Ayrıca bibliyografya ve kısaltmalar kısmında bir yazar, iki soyadı taşıyorsa soyadları arasında boşluk bırakmaksızın kısa tire kullanılmalıdır (Dentzer-Feydy); bir makale birden fazla yazarlı ise her yazardan sonra bir boşluk, ardından uzun tire ve yine boşluktan sonra diğer yazarın soyadı gelmelidir (Hagel – Tomaschitz).

3. “Bibliyografya ve Kısaltmalar” bölümü makalenin sonunda yer almalı, dipnotlarda kullanılan kısaltmalar, burada açıklanmalıdır. Dipnotlarda kullanılan kaynaklar kısaltma olarak verilmeli, kısaltmalarda yazar soyadı, yayın tarihi, sayfa (ve varsa levha ya da resim) sıralamasına sadık kalınmalıdır. Sadece bir kez kullanılan yayınlar için bile aynı kurala uyulmalıdır.

Bibliyografya (kitaplar için):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliyografya (Makaleler için):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inchriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, lev. LIV-LVII.

Dipnot (kitaplar ve makaleler için)

Richter 1977, 162, res. 217.

Diğer Kısaltmalar

age.	adı geçen eser
ay.	aynı yazar
vd.	ve devamı
yak.	yaklaşık
v.d.	ve diğerleri
y.dn.	yukarı dipnot
dn.	dipnot
a.dn.	aşağı dipnot
bk.	Bakınız

4. Tüm resim, çizim ve haritalar için sadece "fig." kısaltması kullanılmalı ve figürlerin numaralandırılmasında süreklilik olmalıdır. (Levha, Resim, Çizim, Şekil, Harita ya da bir başka ifade veya kısaltma kesinlikle kullanılmamalıdır).

5. Bir başka kaynaktan alıntı yapılan figürlerin sorumluluğu yazara aittir, bu sebeple kaynak belirtilmelidir.
6. Makale metninin sonunda figürler listesi yer almalıdır.
7. Metin yukarıda belirtilen formatlara uygun olmak kaydıyla 20 sayfayı geçmemelidir. Figürlerin toplamı 10 adet civarında olmalıdır.
8. Makaleler Türkçe, İngilizce veya Almanca yazılabilir. Türkçe yazılan makalelerde yaklaşık 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce yada Almanca özet kesinlikle bulunmalıdır. İngilizce veya Almanca yazılan makalelerde ise en az 500 kelimelik Türkçe ve İngilizce veya Almanca özet bulunmalıdır. Makalenin her iki dilde de başlığı gönderilmelidir.
9. Özeti altında, Türkçe ve İngilizce veya Almanca olmak üzere altı anahtar kelime verilmelidir.
10. Figürlerde çözünürlük en az 300 dpi; format ise tif veya jpeg olmalıdır. Bunlar word'a gömülü olmaksızın bağımsız resimler olarak gönderilmelidir.
11. Dizilim (layout): Figürler ayrıca mail ekinde bir defada gelecek şekilde yani düşük çözünürlükte pdf olarak kaydedilerek dizilimi (layout) yapılmış şekilde yollanmalıdır.
12. Metin, figürler ve figürlerin dizilimi (layout); ayrıca makale içinde kullanılan özel fontlar 'zip'lenerek, We Transfer türünde bir program ile bilgisayar ortamında gönderilmelidir; çıktı olarak gönderilmesine gerek yoktur. İstendiği takdirde hepsi Dergi Park'a yüklenebilir.

MERSIN UNIVERSITY
‘RESEARCH CENTER OF CILICIAN ARCHAEOLOGY’
JOURNAL ‘OLBA’

Scope

Olba is printed once a year in May. Deadline for sending papers is the end of November each year.

The Journal ‘Olba’, being published since 1998 by the ‘Research Center of Cilician Archeology’ of the Mersin University (Turkey), includes original studies done on prehistory, protohistory, classical archaeology, classical philology (and ancient languages and cultures), ancient history, numismatics and early christian archeology of Asia Minor, the Mediterranean region and the Near East.

Publishing Principles

1. a. Articles should be written in Word programs.
  - b. The text should be written in 10 puntos ; the abstract, footnotes, catalogue and bibliography in 9 puntos ‘Times New Roman’ (for PC and for Macintosh).
  - c. Footnotes should take place at the bottom of the page in continuous numbering.
  - d. Titles within the article should be written in small letters and be marked as bold. Other choices (big letters, underline or italic) should not be used.
2. Punctuation (hyphen) Marks:
  - a) One space should be given after the comma in the sentence and after the dot at the end of the sentence.
  - b) The footnote numbering within the sentence in the text, should take place before the comma in the sentence or before the dot at the end of the sentence.
  - c) The indication fig.:
    - *It should be set in brackets and one space should be given after the dot (fig. 3);
    - *If many figures in sequence are to be indicated, a short hyphen without space between the beginning and last numbers should be placed (fig. 2-4); if these are not in sequence, a dot and space should be given between the numbers (fig. 2. 5).

- d) In the bibliography and abbreviations, if the author has two family names, a short hyphen without leaving space should be used (Dentzer-Feydy); if the article is written by two or more authors, after each author a space, a long hyphen and again a space should be left before the family name of the next author (Hagel – Tomaschitz).
3. The ‘Bibliography’ and ‘Abbreviations’ should take part at the end of the article. The ‘Abbreviations’ used in the footnotes should be explained in the ‘Bibliography’ part. The bibliography used in the footnotes should take place as abbreviations and the following order within the abbreviations should be kept: Name of writer, year of publishment, page (and if used, number of the illustration). This rule should be applied even if a publishment is used only once.

Bibliography (for books):

Richter 1977 Richter, G., Greek Art, New York.

Bibliography (for articles):

Corsten 1995 Corsten, Th., “Inschriften aus dem Museum von Denizli”, Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, 215-224, pl. LIV-LVII.

Footnotes (for books and articles):

Richter 1977, 162, fig. 217.

Miscellaneous Abbreviations:

op. cit.	in the work already cited
idem	an author that has just been mentioned
ff	following pages
et al.	and others
n.	footnote
see	see
infra	see below
supra	see above

4. For all photographs, drawings and maps only the abbreviation ‘fig.’ should be used in continous numbering (remarks such as Plate, Picture, Drawing, Map or any other word or abbreviaton should not be used).
5. Photographs, drawings or maps taken from other publications are in the responsibility of the writers; so the sources have to be mentioned.
6. A list of figures should take part at the end of the article.

7. The text should be within the remarked formats not more than 20 pages, the drawing and photographs 10 in number.
8. Papers may be written in Turkish, English or German. Papers written in Turkish must include an abstract of 500 words in Turkish and English or German. It will be appreciated if papers written in English or German would include a summary of 500 words in Turkish and in English or German. The title of the article should be sent in two languages.
9. Six keywords should be remarked, following the abstract in Turkish and English or German.
10. Layout: The figures of the layout, having lesser dpi, should be sent in pdf format.
11. Figures should be at least 300 dpi; tif or jpeg format are required.
12. The article, figures and their layout as well as special fonts should be sent by e-mail (We Transfer).

LYKIA VE KARIA ARASINDA SINIR BÖLGESİ OLARAK OKTAPOLIS

M. Ertan YILDIZ – Fatih ONUR *

ABSTRACT

Octapolis as the Border Region between Lycia and Caria

This paper contains some of the conclusions resulting from the field surveys conducted between 2018 and 2021 in Octapolis on the road network in Lycia based on the Monumentum Patavense (MP). Some new data and consecutive updates are presented. In the paper, the issues of the political status of Octapolis and the locations of Lyrnai, Hippucome, and the Sanctuary of Loandan Gods are discussed. It is accepted that the use of Octapolis in the MP refers to a region on the western border of Lycia, while sometime after the 2nd c. AD it became the name for a city consisting of a group of communities including those of Lyrnai and Hippucome, as the evidence from epigraphic and literary sources show. Some new unpublished inscriptions found in the field surveys enlighten the ancient geography and some historical periods of the region. The location of Lyrnai is now confirmed as Kayadibi through one of the new inscriptions found on the site. Another new inscription from Kayadibi is a name list and some specific names in the list, such as Agreophon, Agroitas, Agrotheos, Theronides, are found almost entirely only in Caunus and Octapolis, which indicates a demographic affiliation within these communities. The site of Çukurasar has been accepted as the *polis* centre of Hippucome, which seems to have disappeared already in a period when Octapolis became the name of a city. A new inscription from Çukurasar reads that the city supported Mithradates Eupator VI. It is now clear that Hippucome at Çukurasar was one of the remarkable cities, like Caunus, supporting Pontic forces between 89/8 and 85 BC on the border between Caria and Lycia during the first Mithradatic war. İnhisar, usually accepted

---

* Doç. Dr. M. Ertan YILDIZ, Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, 07070 Kampus Antalya-TR. E-posta: ertanyildiz@akdeniz.edu.tr. Orcid No: 0000-0001-8003-8698

Prof. Dr. Fatih ONUR, Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, 07070 Kampus Antalya-TR. E-posta: fatihonur@akdeniz.edu.tr. Orcid No: 0000-0002-8568-0222

Bu çalışma Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SBA-2019-4823 kodlu “Antik Dönemde Batı ve Kuzey Lykia’da Yerleşim Coğrafyası ve Yol Ağı” başlıklı proje çerçevesinde ve Koç Üniversitesi – Suna & İnan Kıraç Araştırma Merkezi tarafından KU AKMED 2018/P.1016 no’lu proje çerçevesinde desteklenmiştir. Bu çalışmada emeği geçen Prof. Dr. N. Eda Akyürek Şahin’e, Doç. Dr. Hüseyin Uzunoğlu’na, Dr. Fatma Avcu’ya ve Mertcan Öntürk’e kalpten teşekkür ederiz.

as Hippucome, was the place where the Sanctuary of the Loandan Gods was located, within the territory of Hippucome. Additionally, two new imperial honorary inscriptions from İnhisar are published in this paper. One is for Caracalla, erected sometime between 213-217 AD, and the other is for an emperor or an empress probably dating from a period within the 2nd-4th centuries AD.

Keywords: Lycia, Caria, Lyrnai, Hippucome, Greek Inscriptions, Ancient roads.

ÖZ

Bu makale 2018-2021 yılları arasında, Patara Yol Anıtı kapsamında Lykia'daki yol ağı üzerine Oktapolis'te yürütülen yüzey araştırmalarından elde edilen bazı sonuçları içermektedir. Burada yeni veriler ve bunlara uygun güncellemeler de sunulmuştur. Makalede Oktapolis'in politik statüsü hakkındaki sorunlar; Lyrnai, Hippoukome ve Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'nın bulunduğu yerler tartışılmıştır. Patara Yol Anıtı'ndaki "Oktapolis" kullanımını Lykia'nın batısındaki bir sınır bölgesine işaret ederken, bu isim, epigrafik ve edebi kaynakların işaret ettiği üzere, İS 2. yy'da Lyrnai ve Hippoukome'nin de dahil olduğu bir grup yerleşim halklarının oluşturduğu bir kent ismine dönüşmüştür. Yüzeysel araştırmalarında bulunan henüz yayımlanmamış bazı yeni yazıtlar bölgenin antik coğrafyası ve bazı tarihi dönemlerini aydınlatmaktadır. Lyrnai'nın, Kayadibi'nde bulunan bir yazıt aracılığıyla burada olduğu doğrulanmıştır. Kayadibi'nde bulunan diğer bir yazıt bir isim listesini taşımaktadır. Listedeki Agreophon, Agroitas, Agrotheos, Theronides gibi bazı isimler neredeyse sadece Kaunos ve Oktapolis'te bulunduğundan bu coğrafyada yaşayan halklardaki demografik bir ortak tarihe işaret etmektedir. Çukurasar kalıntıları, Oktapolis kenti kurulduğunda artık mevcut olmadığı anlaşılan Hippoukome kentinin *polis* merkezi olarak kabul edilmiştir. Burada bulunan yeni bir yazıt kentin VI. Mithradates Eupator'u güçlü bir şekilde desteklediğini göstermektedir. Böylelikle Çukurasar'daki Hippoukome kentinin, Kaunos gibi İÖ 89/8-85 yıllarında Birinci Mithradates Savaşı esnasında Karia ve Lykia arasındaki sınırda Pontos kuvvetlerini destekleyen önemli kentlerden birisi olduğu anlaşılmıştır. Genellikle Hippoukome olarak kabul edilen İnhisar ise, Hippoukome egemenlik alanı çerisinde Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'nın bulunduğu yerd. Makalede ayrıca, İnhisar'dan iki İmparatorluk Dönemi onur yazıtı yayımlanmaktadır. Bunlardan bir tanesi İmparator Caracalla onuruna İS 213-217 arasında, diğeri ise muhtemelen İS 2.-4. yy'larda bir imparator ya da imparatoriçe onuruna dikilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lykia, Karia, Lyrnai, Hippoukome, Eski Yunanca Yazıtlar, Antik Yollar.

Patara Yol Anıtı temelinde Lykia ve Pamphylia yol ağının incelenmesine yönelik yürütülen yüzey araştırmaları özellikle Lykia coğrafyasında pek çok yeni tespit ve yeni yaklaşımların gelişmesini sağlamıştır. Bu çalışmaların sağladığı yeni bakış açıları çerçevesinde incelenen bu bölgeler Lykia'nın Eskiçağ coğrafyası açısından yeni veriler sağlamaya devam etmektedir. 2018-2021 yılları arasında yapılan yüzey araştırmalarımız yoğunluklu olarak Fethiye çevresi ve Oktapolis Bölgesi'ne odaklanmıştır. Fethiye çevresindeki araştırmalarımız sırasında elde edilen sonuçların bir kısmı ekip üyeleri tarafından yayımlanmıştır¹. Bu makale Muğla İli Fethiye ve Dalaman sınırlarında kalan Oktapolis Bölgesi'ndeki çalışmaların sonuçlarının bir

¹ Akyürek-Şahin v.d. 2017b, 205-212; Akyürek-Şahin v.d. 2017a, 398-401; Karabulut 2019; Onur – Tekoğlu 2020; Onur – Kılıç-Aslan 2021.

kısmını kapsamaktadır.

Araştırmalarımız kapsamında incelemede bulunulan Oktapolis bölgesi, bölgedeki kentler ve aralarındaki yollar (Y) Patara Yol Anıtı'nda şu şekilde verilmiştir (B Yüzü, sat. 21-24):

Y13 ἀπὸ Καλύνδων εἰς Λύρνας τῆς Ὀκτα[π]όλεως ἄ στάδια ρ[ζ?]'

Y14 ἀπὸ Λ[υρνῶν ε]ἰς Ἴππουκώμην ἄ στ[άδια ἄ ...']

Y15 ἀπὸ Ἴππουκώμ[ης εἰς Σύμβρα ἄ στ]άδια ἄ ρκη'

Y16 ἀπὸ Σύμβρων [εἰς Καδύανδα] ἄ στάδια ἄ οβ'

Kalynda'dan Oktapolis'in Lyrnai'na: 9[6?] stadion (= yak. 17,8 km)

Lyrnai'dan Hippoukome'ye: ... stadion

Hippoukome'den Symbra'ya: 128 stadion (= yak. 23,7 km)

Symbra'dan Kadyanda'ya: 72 stadion (= yak. 13,5 km)

Bölgede verilen yollar Kalynda, Lyrnai, Hippoukome, Symbra ve Kadyanda arasındadır. Bu kentlerden Kalynda ve Kadyanda Oktapolis dışında kalmaktadır². Diğer kentler olan Lyrnai, Hippoukome ve Symbra arasında kalan bölge bu çalışmanın temel alanını oluşturmaktadır³. Bu makalede bu araştırma alanındaki 2021 yılı çalışmalarında elde edilen yeni verilere göre yorumlar, lokalizasyonlar ve yollar hakkındaki güncellemeler sunulmuştur.

Oktapolis

Oktapolis Bölgesi'nin kesin sınırları henüz çizilemese de günümüz coğrafyasında kabaca güneyde Dalaman ilçesi sınırlarında yer alan Gürköy, batıda Kızılkaya ve batısı, kuzeyde Çöğmen çevresi, doğuda ise Nif Köyü arasında kalan alan olarak tanımlanabilir. Bu bölgenin tarihi ve politik coğrafyasına ilişkin bilgiler oldukça kısıtlıdır. Oktapolis'in bir bölge mi yoksa kent mi olduğu üzerine farklı görüşler bulunmaktadır. Bu farklılıkların temel nedeni belge niteliği taşıyan kaynaklardaki anılma şekli ve bu kaynakların tarihleridir. Oktapolis ismi en erken Patara Yol Anıtı'nda görünmektedir ve burada Lyrnai ile ilişki içerisinde bir bölge adı olarak geçmektedir. İS 2. yy'da Ptolemaios Oktapolis'i Kragos çevresindeki kentler arasında göstermektedir⁴. Kayadibi'nde bulunan iki mezar yazıtında kentin adı *ethnikon* biçiminde görülmektedir⁵. İnhisar'da bulunan ve aşağıda yayımlanmış olan İmparatorluk Dönemi yazıtları ise yine 2.-3. yy'larda Oktapolis 'demos'unu

2 Kadyanda günümüz Yeşilüzümlü'de yer alırken Kalynda'nın yeri henüz kesin olarak tespit edilmiş değildir. Kalynda genellikle Şerefler-Asar Tepe'ye yerleştirilmekle birlikte, Şahin, Daidala olarak kabul edilen İnce kalıntılarının Kalynda'ya ait olması gerektiğini ve Oktapolis'in bir kenti olduğunu düşünmektedir, bk. Şahin 2014, 176-183; Bu yaklaşıma karşı görüşler için bk. Karabulut 2019, 78-81; Onur – Tekoğlu 2020, 10-13 ayrıca bk. Tietz 2021.

3 Bölge hakkında detaylı bilgi ve referanslar için bk. Karabulut 2019.

4 Ptol. Geog. 5.3.3: Πόλις δὲ εἰσιν ἐν τῇ Λυκίᾳ μεσόγειοι αἶδε• περὶ μὲν τὸν Κράγον τὸ ὄρος: Κύδνα ... Σύμβρα ... Ὀκτάπολις ... Κόμβρα ... Σίδυμα ... Πινάρα ... Ἀραξα ... Τλώ (ἢ Τλώς) ... Ξάνθος...

5 bk. a.dn. 19.

belgelemektedirler. Ayrıca Pinara'dan yine aynı dönemlerden olması gereken bir yazıtta da Hegemonis isimli bir şahıs Oktapolisli olarak kaydedilmiştir⁶. Yol Anıtı bulunmadan önceki çalışmalarda, Oktapolis'in sekiz topluluktan oluşan bir kent olduğu ve eskiden Kızılkaya'nın bir parçası olan günümüz Kayadibi'nin ise, orada bulunup Oktapolis kentinin adının geçtiği yazıtlar⁷ nedeniyle de kent merkezi olması gerektiği düşünülmekteydi⁸. Yol Anıtı'ndaki verileri de kullanan Hild, Oktapolis'in aslen bir bölge olduğunu, daha sonra Roma Dönemi'nde bir kentler birliğine dönüşmüş olma ihtimali olduğunu ve Hristiyanlık Dönemi'nde Lyrnai'nın piskoposluk merkezi olarak kalmasına izafeten de Lyrnai'nın Oktapolis'in merkezi olabileceğini düşünmüştür⁹. Tietz ise Oktapolis'in İÖ 1. yy'da ya da İS 1. yy. başlarında kurulmuş olan tam teşekküllü bir *polis* olduğunu ve Çukurasar'a yerleştirilmesi gerektiğini belirtirken, Şahin de Çukurasar lokalizasyonunu kabul etmiş fakat sekiz topluluktan oluşan bir kent olduğunu yazmıştır¹⁰. Karabulut ise Oktapolis'in bir bölge adı olduğunu fakat daha sonraki dönemlerde bir kente dönüştüğü fikrini benimsemiştir¹¹. Her koşulda eldeki veriler, Ptolemaios ve Kayadibi yazıtlarında görünen Oktapolis adındaki *polis*in İS 2. yy'dan önce var olmadığını göstermekte, anıtta geçen Oktapolis'in tıpkı Milyas ve Mnarike gibi bir bölge olduğunu ortaya koymaktadır. İnhisar'da bulunan ve hamam yapımına katkıda bulunan kişilerin ve onların memleketlerinin kaydedildiği Hellenistik kararnamede¹² Oktapolis'e yönelik hiçbir iz yoktur. Yeni bulunan yazıtlar da Lyrnai ve Hippoukome topraklarındaki bazı hareketlilikleri içermesine rağmen, Oktapolis'in varlığına işaret etmemektedir. Ayrıca Ptolemaios'ta Lyrnai ve Hippoukome'nin anılmaması buna karşılık Oktapolis'in anılması ve de Oktapolis'in bir kent olarak kaydedildiği geç dönem yazıtlarının hem Kayadibi'nde hem de İnhisar'da bulunmuş olması, Lyrnai ve Hippoukome'nin (belki bazı diğer topluluklarla birlikte) daha geç bir dönemde, muhtemelen İS 2. yy sonrasında birleştiğine ve oluşan bu kentsel yapının Oktapolis adını aldığına işaret etmektedir. Bölgenin Birinci Mithradates Savaşı'ndan sonra Kaunos gibi Rhodos kontrolüne bırakılmış olması yüksek ihtimal dahilindedir¹³. Daha sonraki bir süreçte, muhtemelen Lissai ve Telmessos gibi batıdaki kentlerin Lykia'ya verildiği İÖ 46 tarihli Caesar Antlaşması ile Lykia'ya dahil edilmiştir¹⁴.

Lyrnai (Kayadibi)

Araştırmalarımız esnasında Kayadibi-Asar Tepe'de bulduğumuz yeni bir yazıt şu ana kadar Lyrnai'nın lokalizasyonu için tek doğrudan veriyi oluşturmaktadır. Bu yazıt ve Yol Anıtı dışında, kentle ilişkili diğer bir epigrafik referans İnhisar'da bulunan Hellenistik yazıtta¹⁵ geçen Λυρνιτῶν *etnikon*udur. Lyrnai, Notitiae Episcopatum'da

6 TAM II 535 (Pinara): Ἡγεμονίδα Μηνο|δώρας · δ · Ὀκταπο|λει[τ]ίδα και Πιναρι|δα...

7 bk. dn. 19.

8 Kalinka, şurada: TAM II 1, 54; Ruge 1937, 2393; Jones 1971, 108; Robert 1982, 318.

9 Hild 2000, 151-153.

10 Tietz 2003a, 265-273; Şahin 2014, 172.

11 Karabulut 2019, 75-77.

12 TAM II 168; bk. a.dn. 26.

13 Çukurasar'da bulunan yeni bir Mithradates yazıtı bu durumu göstermektedir (bk. a.s. 354).

14 Bu antlaşmanın yazıldığı bronz levha için bk. Mitchell 2005, 169 sat. 58, 178 ve yorumlar için s. 215-216; ayrıca bk. SEG 55, 1452; AE 2005, 514-520, no. 1487; BE 2006, 638-642, no. 143.

15 bk. dn. 26.

10. ve 12. yy'lar arasında Lornaia ya da Lornea isminde bir piskoposluk yeri olarak görünmektedir¹⁶. Daha önce Hild ve Tietz tarafından kent inşaatı olarak Kayadibi, Şahin tarafından ise Karacaören önerilmişti¹⁷. Yeni yazıt Kayadibi'nin Lyrnai olduğunu doğrulamakta, yazıtın bulunduğu Asar Tepe'nin de kent inşaatı Zeus Tapınağı'nın yeri olduğunu göstermektedir.

Kayadibi çevresinde Lyrnai egemenlik alanında kalan pek çok kalıntı grubu daha önceki araştırmacılar tarafından incelenmiştir¹⁸. Bu gezginler tarafından Kayadibi'nde 3 adet Roma Dönemi, bir adet de Hellenistik Dönem (?) mezar yazıtı kaydedilmiş olup, Roma Dönemi'nden olan iki tanesinde Oktapolis'in bir yerleşim ismi olduğuna yönelik veri bulunmaktadır¹⁹. Yeni tespit edilen bir alan olarak çiftlik yerleşimi özellikleri gösteren Nergislibaşı Tepesi anılabilir. Burada Hellenistik Dönem özellikleri gösteren duvarlar, işlik, dükkân ve konut kalıntıları ve bu kalıntıların arasından ilerleyen bir su kanalı bulunmaktadır (Fig. 2 - Fig. 5). Asar Tepe'de tarafımızca bulunan iki yeni Hellenistik yazıt Lyrnai hakkında yeni veriler içermektedir. Bunlardan bir tanesi muhtemelen Lyrnai bir vatandaşın Loanda Tanrıları için veya Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'nda (İnhisar) Lyrnai adına yapmış olduğu iyilikler karşılığında Lyrnai kent meclisi tarafından kaleme alınan ve bir kopyasının yazıtın buluntu yeri olan Zeus Tapınağı'nda (Kayadibi-Asar Tepe), diğer bir kopyasının da Hippoukome'de, Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'nda dikilmesini belirten bir dekrettir²⁰. Diğerisi ise bir isim listesidir²¹. Yazıtta sadece isimler bulunduğu için ne amaçla hazırlanmış olduğu ve neden dikildiği anlaşılamamaktadır²². Yazıtta

16 Darrouzès 1981, 280 not. 7.352 (Lornaia); 300, not. 9.234 (Lornea); 319, not.10.283 (Lornea); 359, not. 13.287 (Lornaia).

17 Kayadibi/Kızılıkaya: Hild 2000, 152; Tietz 2003a, 265-267. Karacaören: Şahin 2014, 171-175.

18 Asar Tepe: Arkwright 1895, 98; Cousin 1900, 44; Kayadibi – Akarca: Arkwright'in "Emir-tashi", Cousin'in de "Giaour-Bêchik (berceau du Giaour, Castro) olarak tanımladığı ve bir adet yazıt kaydettiği kalıntı grubu bulunmaktadır (Arkwright 1895, 98 ve Cousin 1900, 44-45), TAM II 166: τὸ μνημεῖον κατεσκευάσεν | Μηνόδορος καὶ | Ἀντίπατρος οἱ Μεγικλέους; Kızılıkaya – Yenipınar Mahallesi'nde iki adet birbirine yakın konumda kaya mezarı bulunmaktadır. Bunlar tipik Likya-Karia tipi kaya mezarları olup, kuzeydeki daha büyüktür ve üzerinde niş bulunmaktadır, bk. Roos 1976, 104 dn. 2 ve 105, 112 no. 59; Roos 1978, 429, Lev. 131 fig. 1; Mezarların ve Yenipınar'daki diğer kalıntıların detaylı tanımlamaları için bk. Roos 1985, 30-32, Lev. 16 (4-6)-17 ve 54; ayrıca bk. Tietz 2003a, 274-275.

19 TAM II 164 (Kayadibi): Κτήσιος | κατεσκεύασεν τὸν τάφον Εὐμνήστου ἐπὶ | τῷ καὶ κηδεῖσε Διονύσιον, ἄλλον τινὰ | μὴ ἐξὸν θάψαι. — — E — — I ἐὰν δέ τις καταθῆ τινα, ἀποτείσει τῷ Ὀκταπολειτῶν δήμῳ | δην. . α, εἰ μὴ ἐὰν ἔτι ζῶν συνχωρήσῃ τῶν συντραφέντων τι πῶλῃσαι ταῦτα μετὰ ἐμὲ καὶ αὐτὸς βεβαιώσομαι | διὰ τῶν ἐν Ὀκταπόλει ἀρχείων; TAM II 165 (Kayadibi): Θεογενίς Μηνόδορος γ' τοῦ Μεγικλέους Ὀκταπολιτῆς τὸ ἥρωϊον κατεσκεύασεν αὐτῇ καὶ τῇ θυγατρὶ καὶ ἐγγόνις· ἐτέρῳ δὲ | οὐδενὶ ἐξέσται τεθῆναι ἐὰν μὴ συγχωρήσῃ ὁ κληρονόμος μου | Ἄρμοςτος Ἀντίπατρον τοῦ καὶ Μηνόδορον· ἐὰν δέ τις τολμήσῃ, ἐκτείσει τῇ πόλει δην. φ'; TAM II 166: τὸ μνημεῖον κατεσκευάσεν | Μηνόδορος καὶ | Ἀντίπατρος οἱ Μεγικλέους; TAM II 167: [τὸ μνημεῖον κατεσκευάσεν] | [ἐαυτῷ] Δη[μήτριος? ἐπὶ τῷ τέ]κνα καὶ γυναῖκα τα[φῆναι, ἄλλον?]| [δὲ μή?], ἢ ἐκτείσει τ[ῇ πόλει * —] | τὰ δ[ὲ] λο[ιπὰ μέρη] [ἔσται τῶν τέκ?][νων, τ]ὸ δὲ [ἀ]ρ[ι] [<στερ>δ[ν τῆς γυναίκος?].

20 Yazıt Doç. Dr. Hüseyin Uzunoğlu tarafından yayına hazırlanmaktadır.

21 Yazıt Prof. Dr. Fatih Onur tarafından yayına hazırlanmaktadır.

22 Antik Dönem'de pek çok liste türü olmakla birlikte, sadece yakın çevredeki bazıları saymakta fayda vardır. Benzer listelerden bir tanesi İnhisar'da bulunan fakat günümüzde kayıp olan hamam yapımı için bağış yapanların, verdikleri para miktarı ile birlikte kaydedildikleri bir yazıtı bulunmaktadır (TAM II 168). Kaunos'ta Hellenistik Dönem'e ait çeşitli isim listeleri bulunmuştur. Bunlar yarışma kazananların

herhangi bir sayının bulunmaması, isimlerin kurumsal bir üyelik listesi, belki Lyrnai vatandaşlarına ait olduğunu düşündürebilir. Buluntu yeri dikkate alındığında bir külte ya da dini bir gruba ait, örneğin tapınakla ilişkili bir *thiasos* üye listesi olma ihtimali de vardır. Onomastik özellikler İnhisar'daki hamam yazıtında ve Kaunos'taki bazı yazıtlarda verilen isim listeleriyle yakın özellikler göstermektedir. Yeni yazıttaki Agreophon, Agroitas, Agrotheos ve Theronides gibi bazı özel isimler sadece Kaunos, Kaunos'un doğusu (örn. Kalynda) ve Oktapolis bölgesinde bulunmaktadır. Bu isimlerin sadece bu bölgelerde bulunduğu daha önceki araştırmacılar tarafından fark edilmiş olup son olarak Van Bremen bu isimler hakkında kapsamlı bir çalışma yapmıştır²³.

Yol araştırmamızda Lyrnai ve Hippoukome arasındaki yol için iki güzergâh ihtimali üzerinde durulmuştur. Bunlardan ilki günümüz ana yolunu takip ederek giden yoldur. Bu hat Kayadibi (Lyrnai) – Gökharman – Gökçeovacı Kavşağı – Kurukaya – Ayın/Sabunlu Kavşağı – Karacaören – Armutalanı – Nohut Alanı doğusu – Kayagedik düzleminde ilerlemektedir. Antik hattın son kısmı Kayagedik'ten batıya dönerek Kavacık üzerinden Çukurasar'a, yani antik Hippoukome'ye ulaşmaktadır. Bu hat üzerindeki çeşitli yerlerde belirgin eski yol izleri bulunmakta olup²⁴, bu izler birleştirildiğinde güzergâh oluşturulabilmektedir. Diğer hat ise daha kısa olmakla birlikte çok daha az yol izi vermektedir. Bu yol günümüz Olucak Dere boyunca örgülü taşlarla kendini göstermekte (Fig. 8) ve zikzaklar yaparak "Domuz Pazarı" mevkiine tırmanmaktadır²⁵. Lyrnai'dan Hippoukome'ye ulaşabilecek bu yolun Kayadibi – Domuz Pazarı – Akarca – Çetircik – Kızılçabel – Gedimen mevkilerinden geçip Dikmen Tepe'nin kuzeyinden Çukurasar'a dönen hattı takip ettiği anlaşılmıştır.

Hippoukome (Çukurasar – İnhisar)

İnhisar'da 1898 yılında Heberdey tarafından bulunmuş fakat günümüzde kayıp

---

isimleri, bağış listesi, *thiasos* üyeleri (ve başlıları), epheboi listesi (Evgile'de bulunmuş), vatandaş listesi gibi çeşitlenmektedir (İKaunos no. 37-43); Pisy'e'den bir örnekte ise tersane yapımı için bağışçıların bağış miktarlarıyla birlikte listesi sunulmuştur (Bresson v.d. 2001, 95-96 No. 1); Tlos'tan bir kitabede tiyatro yapımı için katkıda bulunanların bağış miktarlarıyla birlikte isim listesi verilmiştir (TAM II 550/551); Ksanthos'tan bir listede ise Letoon'daki inşa işleri için bağışta bulunanların isimlerine yer verilmiştir (REG 107, 349-350).

- 23 Bu kapsamlı çalışma ve detaylı referanslar için bk. Van Bremen 2013; ayrıca İnhisar hamam yazıtındaki isimler hakkında başka bir onomastik inceleme için krş. Tietz 2003a, 256-260.
- 24 Hat üzerindeki tespit ettiğimiz ilk kalıntıları Gökharman'da görmek mümkündür. Burada yak. 2,5 m genişliğinde olan yol destek duvarları ile birlikte 50-60 m kadar kalmıştır. Diğer kalıntılar için bk. Şahin 2014, 173 ve 185 resim b (Karakuyu), Şahin 2014, 173 ve 186 resim a-b-c (Sabunlu Kavşağı), Şahin 2014, 174 ve 188 resim d-e (Eskili Gedığı - Nohut Alanı doğusu). Bu hat için Şahin'in farklı önerileri bulunmaktaydı. Kalynda'yı İnlince Asarı'na yerleştiren Şahin, buradan kuzeye Lyrnai'a giden eski bir yolun Karacaören'e ulaştığını tespit etmiş, böylece de Karacaören'in Lyrnai olduğunu kabul etmişti (Şahin 2014, 172 ve 182). Lyrnai'ın Kayadibi'nde olduğu kesinleşmiş olduğuna göre, bu yolun 1,5 km kadar doğusunda kalan Karacaören kalıntıları Lyrnai'ın ya da daha yüksek ihtimalle Hippoukome'nin sınırlarında kalan (bk. Tietz 2003a, 263-264) bir köy yerleşimiydi. Muhtemelen İnhisar hamam yazıtında (TAM II 168) geçen yerleşimlerden bir tanesi Karacaören'deki kalıntılarla özdeşdir.
- 25 Bu yol, Kayadibi'nden Ömertaşı ve Akarca'ya giden Arkwright ve Cousin tarafından da kullanılmıştır, bk. Arkwright 1895, 98 ve Cousin 1900, 44.

olan hamam yazıtındaki kararname Hippoukome'nin "boule" ve "demos"una aittir²⁶. Hellenistik Dönem'e ait olan bu yazıt Hippoukome adı için en erken veriyi taşımaktadır. Kentin adı Patara Yol Anıtı'nda Lyrnai ve Symbra'ya olmak üzere iki yol bağlantısında verilmiştir. İS 6. yy'da Byzantionlu Stephanos kenti "*Hippou kome: Lykia'nın bir köyü; orada gezginlerden bir gruba ait bir at öldüğü için (adı öyledir). Yerlilerine Hippokōmētai (denir).*" şeklinde açıklamaktadır²⁷. Eğer Stephanos bu bilgi için daha erken bir kaynağı kullanmamışsa, Hippoukome'nin o dönem de artık küçük bir köy olduğu anlaşılabilir. Nitekim komşusu Lyrnai gibi piskoposluk listelerinde anılmamaktadır. Van Bremen kentin isminin anlamından ("At Köyü") yola çıkarak, süvari birliği temelli bir askeri oluşuma işaret edebileceğini, böyle bir oluşumun da Ptolemaioslar Dönemi'nde olabileceğinin ve Zenon arşivinden çıkarılabileceğini belirtmektedir²⁸.

Çukurasar'da bu bölgenin en geniş antik yerleşimi bulunmaktadır²⁹. Tietz burasının Oktapolis kent merkezi olduğunu, Lyrnai'm da Oktapolis egemenlik alanı içerisinde kaldığını düşünmüş, Şahin'in de desteklediği üzere, Oktapolis'in Yol Anıtı'nda bir kent olarak olmayışını kentin Lyrnai'dan Symbra'ya kadar uzanan ana yoldan uzak kalmasına bağlamıştır³⁰. Şu ana kadar bu yerleşimden sadece bir mezar yazıtı bilinmekteydi³¹. Araştırmalarımızda kalıntılar arasında oldukça önemli bir yazıt bulunmuştur. Yazıtta kentin Mithradates VI Eupator'a destek verdiği ve onurlandırdığı kaydedilmiştir. Yukarıdaki isim listesi gibi, bu yazıtın da Kaunos ile olan ortak zemine işaret etmesi dikkat çekicidir. Fakat yazıt içeriğinin okunabilen kısmında maalesef herhangi bir yer adına rastlanmamıştır³².

Yol Anıtı'nda Symbra-Hippoukome yolu için verilen yak. 24 km'lik mesafenin

- 26 TAM II 168: ... Ἰπποκομητῶ[v] | [τῆ] βο|υλῆ και τῶ δῆμῳ | ... κατασκευάσ[αι] | στήλην ἥτις ἀνατεθήσεται | εἰς τὸ ἱερόν τῶν θεῶν Λοαν|ιδέων εἰς ἣν ἀναγραφῆσονται οἱ γνησίως και φιλαγά|θως και φιλοδόξως διακει|μενοι εἰς τὰ κοινὰ τῆς πό|λεως πράγματα και τὰς [ἐ]παγγελίας πεποημέν[οι] | εἰς τὴν τοῦ βαλανείου κατα|σκευήν. ...; Bu yazıt günümüzde kayıptır. Buluntu yeri olarak Kalinka TAM II s. 56'da şu bilgileri vermektedir: "*It-Assar* ad meridiem ab arce in convalle, per quam rivus fluit" ("It-Assar, kalenin güneyinde, içerisinden bir derenin aktığı bir vadiye"). Bu tanımlama buluntu yerini tam olarak tespit etmek için yeterli değildir, fakat – eğer Tietz'in de ifade ettiği gibi (Tietz 2003a, 263) İnhisar Tepesi'nde aşağı yuvarlanmamışsa – yüksek ihtimalle İnhisar kaya mezarlarının baktığı güney kısımda durmaktaydı.
- 27 Steph. Byz. 336.12-13: Ἴππον κόμη, Λυκίας κόμη, διὰ τὸ ὀδοπόρων τινῶν ἐκεῖ ἵππον ἀποθανεῖν. οἱ οἰκοῦντες Ἰπποκομητῆται.
- 28 Van Bremen 2013, 168, ayrıca dn. 95'te Kalıydalı Neon'un, babasının üstüne olup daha sonra Neon'a aktarılan çeşitli görevlerden azat edilmek için Zenon'a iletmek üzere Damonikos'a gönderdiği yak. İÖ 247 tarihli fakat daha erken bir dönemdeki durumları içeren mektuptaki ilgili kısma referans vermektedir, P.Cair.Zen. 3.59341b, sat. 5-8: ... νυνὶ μὲν γάρ | ἔχομεν και ἐπιστάθμους και τὸν χόρτον | και τὴν γράστιν τελοῦμεν τῶι ἱππεῖ ... (...*şimdi ise artık karargahımız var ve süvari birliği için saman ve ot temin ediyoruz.*...); ayrıca mektubun ilgili kısmına yönelik tartışmaların referansları için bk. Van Bremen 2013, 152 dn. 32.
- 29 Arkwright 1895, 98: "though still small, was a place of more pretensions than its neighbours." Cousin de içerisinde bir tapınaktan da bahsettiği çeşitli yapıları kaydetmiştir, Cousin 1900, 46-47.
- 30 Tietz 2003a, 271-273; Şahin 2014, 172.
- 31 TAM II 167: [τὸ μνημεῖον κα]τε[σκευάσεν | εαυτῷ] Δη[μήτριος? ἐπὶ τῷ τέ]κνα και γυναῖκα τα[φῆναι, ἄλλον? | δὲ μή?], ἣ ἐκτείσει τ[ῆ] πόλει * —' | τὰ δ[ε] λο[ι]τ[ι]πὰ μέρη [ἔ]σται τῶν τέκνων?, τ]ὸ δὲ [ἀ]ρ[ι] <στερ>δ[ὲ] τῆς γυναϊκός?].
- 32 Yazıt Dr. Fatma Avcu tarafından yayına hazırlanmaktadır.

Symbra'dan İnhisar'a olan gerçek mesafe (yak. 19 km) ile uyuşmaması Hippoukome kent merkezinin İnhisar olabilmesi açısından zorluk oluşturmaktadır. Diğer taraftan bu mesafe Çukurasar için oldukça uygundur. Doğudan gelen yol Çöğmen'den hemen sonra Kayagedik'ten batıya dönüp Kavacık'tan geçmekte, Konisini Mevkii'nin hemen güneyinden de Çukurasar'a ulaşmaktadır. Çukurasar daha önce Oktapolis kenti olarak kabul edilmiş olduğu için, Hippoukome kent merkezinin burası olabileceği düşünülmemişti. Fakat yukarıda tespit ettiğimiz üzere Hippoukome ve Oktapolis kentlerinin aynı anda var olmadıkları ve Oktapolis kentinin önceki Lyrnai ve Hippoukome topraklarını da içerdiği anlaşılmıştır. Bu nedenlerle, Hippoukome kent merkezi için Çukurasar'ı kabul etmek daha makuldür.

İnhisar, bölgedeki diğer bir önemli kalıntı grubunu barındırmaktadır³³. Yukarıda bahsi geçen hamam yazıtının³⁴ buluntu yeri olduğundan İnhisar çoğunlukla Hippoukome olarak kabul edilmekteydi. Bu yanlış sayılmaz, fakat İnhisar'ı Hippoukome kent merkezi olarak değil, kentin egemenlik alanı içerisinde Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'nın bulunduğu yer olarak kabul etmek uygun olacaktır, çünkü söz konusu İnhisar hamam yazıtı Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'na dikilmiştir. Bahsedilen hamamın bu kutsal alan ile doğrudan ilişkisi olabilir ve alana değişik yerlerden gelen pek çok kimse için bir temizlenme ya da arınma yeri olarak kullanılmış olması gayet makuldür. Hamama yapılan katkılarının pek çok çevre yerleşimden geldiği göz önüne alınırsa merkezi bir kutsal alan olma ihtimali yüksektir. Buradaki mimari yapılardan bir kent merkezi olabileceğine dair net bir veri bulunmamaktadır ve kalıntılar yoğunlukla mezarlardan oluşmaktadır. İnhisar, Çöğmen'in yak. 2 km kadar güneybatısında, antik güzergâh olarak da kabul edilen günümüz ana yolunun yak. 1,5 km doğusunda yer almaktadır, dolayısıyla antik hat üzerinde kalmamaktadır. Daha sonra kurulan 'kent Oktapolis'in merkezinin neresi olduğuna yönelik bir çıkarım yapmak henüz mümkün görünmemektedir. Fakat Çukurasar'ın çoğunlukla bir Hellenistik kent yapısı göstermesi muhtemelen Mithradates savaşlarından sonra başlamak üzere kentin zamanla nüfusunun azalarak küçüldüğüne işaret etmektedir. Oysa dini bir merkez geçmişine sahip İnhisar'da hem yukarıdaki yazıtların mevcudiyeti hem de Bizans Dönemi'ne kadar süren bir hayat tespit edilebildiğinden³⁵ Oktapolis'e ait önemli bir yerleşim olduğu anlaşılmaktadır. İnhisar'ın İmparatorluk Dönemi yazıtlarında $\delta\iota\ \tau\omega\nu\ \epsilon\nu\ \text{O}\kappa\tau\alpha\pi\acute{o}\lambda\epsilon\iota\ \acute{\alpha}\rho\chi\epsilon\iota\omega\nu$ ³⁶ ve $\delta\iota\ \tau\omega\nu\ \acute{\alpha}\rho\chi\epsilon\iota\omega\nu$ ³⁷ olarak görülen "kamu kayıtları merkezi" olarak anlayabileceğimiz $\acute{\alpha}\rho\chi\epsilon\iota\omega\nu$ 'ların bulunduğu yer için aday olan Kayadibi'nin (Lyrnai) yanı sıra İnhisar da düşünülebilir.

33 İnhisar kalıntıları Collignon ve Duchesne tarafından keşfedilmiştir. Fakat burasının Kalynda olabileceğini düşünmüşlerdir, bk. Collignon – Duchesne 1877, 164; Arkwright ise Telandros olabileceğini belirtmiştir, bk. Arkwright 1895, 94; Cousin, tepenin güney yüzündeki kaya mezarlarının tanımını yapmıştır, bk. Cousin 1900, 47-48; 1920 yılında TAM II'de yayımlanan 168 nolu yazıttan haberdar olmadığı anlaşılan Radet, bu kalıntıların Plin. NH 5.108'de bahsi geçen Eumeneia (Karia) olduğunu düşünmüştür, bk. Radet 1923, 317-318; Yerleşim hakkında daha yakın dönem çalışmaları için bk. Tüner 2002, 77; Roos 1969, 86; Roos 2008; Tietz 2003a, 248-250; Şahin 2014, 171-176.

34 y.dn. 26.

35 Tietz 2003a, 149.

36 Kayadibi, bk. dn. 19.

37 İnhisar, TAM II 171.

Daha önceki araştırmalarımızda ekibimizin İnhisar'da bulup incelediği ama epigrafik yayını yapmadığı aşağıda verilen iki adet yazıt³⁸ son çalışmalarımızda yeniden incelenmiştir.

No. 1: Caracalla'nın Onurlandırılması (Fig. 9)

Kireçtaşından yapılmış bir heykel altlığı. İnhisar Tepesi'nin güneyindeki kaya mezarlarının önünde kalan düzlükte bulunmuştur.

Y: 123 cm; G: 59 cm; D: 55 cm; Hy: 3-4 cm

[A]ὐτοκράτορα	
[K]αίσαρα Μάρκον	<i>Danışma ve Halk Meclisi dini</i>
[Aὐ]ρήλιον Σεουήρ-	<i>bütün ve bahtiyar Augustus,</i>
4 [ον Ἀν]τωνεῖνον Εὐσε-	<i>Parthia fatihi, Britannia fatihi,</i>
[βῆ] Εὐτυχή Σεβαστὸν	<i>en büyük Germania fatihi</i>
[Π]αρθικὸν Βρεταννι-	<i>İmparator Caesar Marcus Aurelius</i>
κὸν Γερμανικὸν Μέ-	<i>Severus Antoninus'u (onurlandırdı).</i>
8 γιστον	
ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος	

Yazıtta Caracalla'nın aldığı en son unvan olarak görünen Γερμανικὸς Μέγιστος (*Germanicus Maximus*) tarihlendirme için İS 213-217 aralığını vermektedir³⁹. Yazıtın buluntu yeri, Hellenistik Dönem'de Loanda Tanrıları Kutsal Alanı'na dikilmiş olan hamam yazıtının bulunduğu alandadır. Caracalla Dönemi'nde bu kutsal alanın aynı işlevini sürdürüp sürdürmediği bilinmemektedir. Fakat burada imparator onurlandırmalarının bulunması yerin öneminin İS 3. yy'da da sürdüğünü göstermektedir.

No. 2: İmparator veya imparatoriçe onurlandırması (Fig. 10)

Bahçe sahibi tarafından parçalanan bir yazıtın, duvar taşı olarak kullanılmış bir parçası. Yukarıdaki yazıt ile aynı alanda bulunmuştur.

Y: 37 cm; G: 30 cm; D: ölçülemedi; Hy: 2-3 cm

. . . . . Ν Σεβαστ[όν/ήν]	Oktapolislilerin Halk Meclisi [...]
.....	<i>Augustus'u / Augusta'yi</i>
. . . . . ΟΥ? Ὀκταπ[ολ-]	<i>(onurlandırdı).</i>
4 εἰτῶν ὁ δῆμ[ος]	

38 Adak 2006, 203 (sadece no. 2'den bahsetmektedir); Şahin 2014, 175 ve 192 res. b.

39 Kienast v.d. 2017, 157.

Köşeli *sigma* (C) kullanımı az sayıda olmakla birlikte yakın çevredeki yazıtlarda Geç Hellenistik Dönem'den itibaren görülebilmektedir⁴⁰. *Omikron*ların yazılış şekli klasik *omega* harfini (Ω) andırmaktadır. Fakat bu durum fonetik bir değişim olmayıp, sadece şekilsel bir farklılıktır, çünkü *omega* için zaten farklı bir işaret kullanılmaktadır. *Omega* klasik tarzda olmayıp, çoğunlukla İS 2. yy. ve sonrasında görülen küçük harf formunda (ω) taşta kazınmıştır. Bu nedenle yazıt büyük bir olasılıkla İS 2.-4. yy. arasında bir tarihe işaret etmektedir. Diğer harfler klasik şekildedir. 2.-3. satırlarda *damnatio memoriae* sonrası veya başka bir nedenle bir silinti yapılmış ya da başka bir şekilde aşınma oluşmuş gibi görünmektedir. Buradaki harfleri okumak mümkün olamamıştır.

Hippoukome'den Symbra'ya ulaşan yolun büyük kısmı günümüz anayolunu takip etmektedir. Fakat, Çukurasar'dan doğu yönünde Kayagedik'e ulaşan kısım Lyrnai – Hippoukome hattının son kısmı ile aynıdır. Dolayısıyla her iki yolun yak. 4,5 km'lik kısmı ortaktır. Yol Anıtı'nda buna benzer durumlar sıkça görüldüğü gibi, doğal arazi koşulları gereği de yolların her birinin tamamen ayrı güzergahları takip etmesi mümkün değildir⁴¹. Çöğmen'den yak. 1,5 km doğuda bulunan Yarımca yakınlarında yolun alt kısmında destek duvarlı eski yol izleri tekrar ortaya çıkmaktadır⁴². Batı yönüne giden hat Darıyeri'nden Gedire Mahallesi düzlüğüne çıktıktan sonra Nif Köyü'nden geçerek Kulaklıtaş Tepesi'nin güneyindeki Symbra'ya ulaşmış olmalıdır.

Symbra

Meritt ve West'in İÖ 425 yılına ait Atina Vergi Tarh Listesi'nde Symbra'nın isminin geçmiş olabileceğine dair temellendirilmemiş önerisi kente yönelik bir veri gibi görünmekle birlikte, söz konusu listedeki bu tamamlama oldukça şüphelidir⁴³. Symbra'ya yönelik en erken kesin veriler Kaunos ve Kibyra'dan gelmektedir. Kaunos'tan bir *thiasos* için olan bağış listesindeki⁴⁴ gibi benzer listelerdeki kişilerin memleketlerinin, aksi belirtilmedikçe Kaunos'a bağlı *demoslar* olduğu kabul edilmektedir⁴⁵. Söz konusu listede sayısı yirminin üzerinde olan bağışçılar arasında bir Kalyndalı (sat. 24) ve bir Symbralı (sat. 34: Μένιππος Απολλωνίου Συμβρεῦς) yer almaktadır. Kalynda'nın Kaunos'a bağlı olduğu dönem İÖ 167-164/3

40 Örn. yukarıda bahsi geçen yeni Hellenistik isim listesinin (bk. y.s. 353-354) bazı yerlerinde *sigma* köşeli şekilde yapılmıştır. Geç Hellenistik ve Erken İmparatorluk dönemlerine tarihlen bir Lissai mezar yazıtındaki sigmalar köşeli yapılmıştır, bk. Tietz 2003b, 122 res.; Augustus Dönemi'nden iki adet Sidyma'dan yazıt örneği için bk. TAM II 183 ve Takmer 2010, 115 nr. 1.

41 Konu hakkında bk. Onur 2016, 97 ve dn. 54; bu duruma bir örnek olarak Ksanthos'tan Sidyma ve Pınara'ya giden yollar verilebilir, bk. Avcu – Uzunoglu 2019, 321-325 ve fig. 25; ayrıca Tlos'tan çıkan yolların kuzey ve batı yönlerindeki ortak kısımları için bk. Onur – Tekoğlu 2020, 16 fig. 39.

42 Şahin 2014, 193 ve 207 res. a.

43 Meritt – West 1934, 65 sat. 114 (metin) ve 70-71 (yorum). Editörler “ . υμπ[–]” şeklinde günümüze ulaşmış olan kent adının [Σ]ύμπ[ρα] olarak tamamlanabileceğini belirtmişlerdir, zira ilgili kısmın (sat. 109-284) ana başlığını [Ιωνικός φόρος] hemen devamındaki satırları ise [Λύκιοι | καὶ χωντελεῆς] olarak düşünmüşlerdir. [Σ]ύμπ[ρα] tamamlamasından hemen sonraki 115. satırı da παρὰ Μ[ύραν] olarak tamamlamışlardır. Fakat bu tamamlama önerileri Robert tarafından da temelsiz bulunup şüphyle karşılanmıştır, bk. Robert 1936, 277-278.

44 Bean 1953, 23 no. 6; Marek 2006, 229 nr. 39.

45 Marek 2006, 85; ayrıca bk. Meier 2019, 61.

yılları arasında olduğundan yazıtın da bu dönemden olabileceği düşünülmektedir⁴⁶. Symbralıların anıldığı ve Kibyra'da bulunmuş olan diğer yazıtı da Meier bu doğrultuda tarihlenmektedir⁴⁷. Söz konusu yazıtın okunabilen kısmı oldukça az olmakla birlikte, Tiran Moagetes, Kibyra, Boubon ve Balboursa arasında birlikte ve muhtemelen bir savaş ya da anlaşmazlık sonrası yapılan bir yemini içermektedir. Symbralılar ise Kibyratıs'ın güney komşusu olarak bu yemine vesile olan çatışmadan etkilenmiş olarak metinde yer almaktadırlar. Meier Symbralılar'ın anılmasını tarihleme için bir referans olarak almış ve yukarıda bahsi geçen Kaunos yazıtına gönderme yaparak Kibyra yazıtının İÖ 164/3 sonrasına ait olduğunu belirtmiştir⁴⁸. Idyma'da İÖ 2.yy'a tarihlenen bir mezarın yazıtında mezar sahibi Menias'ın Symbralı bir kadın olduğu belirtilmektedir⁴⁹. Rodos'ta bulunan İÖ 1. yy'a ait bir listede Hermias isimli bir Symbralı kayıtlıdır⁵⁰. Patara Yol Anıtı'nda da yer alan kent, Opramoas'ın yardımında bulunduğu kentler arasındadır⁵¹. Ptolemaios'ta Kragos çevresindeki kentlerden birisi olarak görünmektedir⁵². Symbra kalıntıları Nif/Arpacık, Kulaklıtaş Tepesi'nin hemen güneyinde bulunmaktadır⁵³.

Bibliyografya ve Kısaltmalar

- Adak 2006 Adak, M., Akköprü. Eine frühbyzantinische Brücke über den Indos, *Gephyra* 3, 201-212.
- AE L'Année Epigraphique
- Akyürek-Şahin v.d. 2017a Akyürek Şahin, N. E. – Onur, F. – Alkan, M. – Yıldız, M. E., *Likya/Pamfilya Ulaşım Sistemlerinin Epigrafik ve Tarihi Coğrafik Açılardan Araştırılması 2015 ve 2016 Yılları Sonuçları*, AST 35, 387-410.
- Akyürek-Şahin v.d. 2017b Akyürek Şahin, N. E. – Onur, F. – Alkan, M. – Yıldız, M. E., *Surveys on the Transportation Systems in Lycia/Pamphylia 2016 - Likya/Pamfilya Ulaşım Sistemleri Yüzey Araştırması 2016*, ANMED 15, 203-212.
- Arkwright 1895 Arkwright, W., *The Frontier of Lycia and Caria*, JHS 15, 93-99.
- Avcu – Uzunoğlu 2019 Avcu, F. – Uzunoğlu, H., *The Ancient Roads and Routes around Sidyma and New Inscriptions from its Vicinity*, Adalya 22, 319-344.

46 bk. dn. 45.

47 Meier 2019, 61.

48 bk. dn. 45.

49 Aytaçlar – Gürbüzler 2007, 134: Μητιάς Εὐδώρου | Σύμβρισσα | χρηστὰ χαῖρε.

50 IG XII 1, 127 str. 77: Ἐρμίας Συμβρεῦ[ς].

51 TAM II 3 905 XIX C str. 3; Kokkinia 2000, 71.

52 bk. dn. 4.

53 Symbra'nın lokalizasyonu ile Arpacık ve Nif köylerinin doğusundaki bu kalıntılar hakkında daha fazla bilgi için bk. Hoskyn 1842, 158; Ritter 1859, 907 ve 955; Benndorf – Niemann 1884, 148; Tietz 2003a, 280-281; Şahin 2014, 192-193.

- Aytaçlar – Gürbüzler 2007 Aytaçlar, P. Ö. – Gürbüzler, M., The Chamber Tomb of a Woman from Symbra in Idyia, *Arkeoloji Dergisi* 10, 133-140.
- BE Bulletin Epigraphique
- Bean 1953 Bean, G. E., Notes and Inscriptions from Caunus, *JHS* 73, 10-35.
- Benndorf – Niemann 1884 Benndorf, O. – Niemann, G., *Reisen im südwestlichen Kleinasien. Vol. I, Reisen in Lykien und Karien*, Vienna.
- Bresson v.d. 2001 Bresson, A. – Brun, P. – Varinlioğlu, E., Les inscriptions grecques et latines, Les hautes terres de Carie (ed. P. Debord – E. Varinlioğlu), Bordeaux, 81-311.
- Collignon – Duchesne 1877 Collignon, M. – Duchesne, L., Rapport sur un voyage archéologique en Asie Mineure, *BCH* 1, 361-376.
- Cousin 1900 Cousin, G., Voyage en Carie, *BCH* 24, 24-69.
- Darrouzès 1981 Darrouzès, J., *Notitiae episcopatum ecclesiae Constantinopolitanae. Texte critique, introduction et notes*, 1981.
- Hild 2000 Hild, F., Die lykische Oktapolis und das Bistum Lornaia, *EpigrAnat* 32, 151-153.
- Hoskyn 1842 Hoskyn, R., Narrative of a Survey of Part of the South Coast of Asia Minor; And of a Tour into the Interior of Lycia in 1840-1; Accompanied by a Map, *The Journal of the Royal Geographical Society of London* 12, 143-161.
- IG Inscriptiones Graecae
- Jones 1971 Jones, A. H. M., *Cities of the Eastern Roman Provinces*, Oxford.
- Karabulut 2019 Karabulut, B., Batı Lykia'da Oktapolis'in Politik Yapısı, *Eskiçağ Yazıları* 13/ AKRON 17 (ed. N. E. Akyürek Şahin – M. E. Yıldız – F. Avcu), İstanbul, 69-96.
- Kienast v.d. 2017 Kienast, D. – Eck, W. – Heil M., *Römische Kaisertabelle. Grundzüge einer römischen Kaiserchronologie. 6., überarbeitete Auflage*, Darmstadt.
- Kokkinia 2000 Kokkinia, C., Die Opramoas-Inschrift von Rhodiapolis. Euergetismus und soziale Elite in Lykien 40 [Antiquitas], Bonn.
- Marek 2006 Marek, C., *Die Inschriften von Kaunos*, München.
- Meier 2019 Meier, L., *Kibyra in hellenistischer Zeit*, Vienna.
- Meritt – West 1934 Meritt, B. D. – West, A. B., *The Athenian Assessment of 425 B.C.*, Ann Arbor.
- Mitchell 2005 S. Mitchell, *The Treaty between Rome and Lycia of 46 BC (MS 2070)*, *Papyri Graecae Schøyen, Papyrologica Florentina* 35 (ed. R. Pintaudi), Firenze, 164-259.
- Onur 2016 Onur, F., Parerga to the Stadiasmus Patarensis (16): The Roads, Settlements and Territories, *Gephyra* 13, 89-118.
- Onur – Kılıç-Aslan 2021 Onur, F. – Kılıç-Aslan, S., New Inscriptions from Aloanda in Lycia, *Gephyra* 21, 1-45.
- Onur – Tekoğlu 2020 Onur, F. – Tekoğlu, Ş. R., The Ancient Routes and New Lycian Inscriptions around Fethiye, *Gephyra* 19, 1-32.
- REG Revue des études grecques

- Radet 1923 Radet, G., *Euménia*, Anatolian Studies Presented to Sir William Mitchell Ramsay, Publications of the University of Manchester 160 (ed. W. H. Buckler – W. M. Calder), London - New York, 315-322.
- Ritter 1859 Ritter, C., *Die Erdkunde im Verhältniß zur Natur und zur Geschichte des Menschen oder allgemeine, vergleichende Geographie, als sichere Grundlage des Studiums und Unterrichts in physicalischen und historischen Wissenschaften*. Theil 19 = Buch 3, West-Asien 19, Berlin.
- Robert 1936 Robert, L., *Ville cariennes dans les listes des tributs attiques*, *Revue de philologie* 1936, 274-284.
- Robert 1982 Robert, L., *Documents d'Asie Mineure*, BCH 106, 309-378.
- Roos 1969 Roos, P., *Topographical and Other Notes on South-Eastern Caria*, *Opuscula Atheniensia* 9, 59-93.
- Roos 1976 Roos, P., *Observations on the internal proportions of the Ionic dentil in the Aegean*, *Revue Archéologique (Nouvelle Série)* 1, 103-112.
- Roos 1978 Roos, P., *The Rock-tombs of Caria*, in: E. Akurgal (Ed.), *Tenth International Congress of Classical Archaeology*, Ankara, 427-432.
- Roos 1985 Roos, P., *Survey of Rock-Cut Chamber-Tombs in Caria. Part 1: South-Eastern Caria and the Lyco-Carian Borderline* 1, Göteborg.
- Roos 2008 Roos, P., *A forgotten tomb at Hippokome and its neighbours*, *Opuscula* 1, 137-144.
- Ruge 1937 Ruge, W., *Oktapolis*, in: RE 18, 2393.
- SEG *Supplementum Epigraphicum Graecum*
- Şahin 2014 Şahin, S., *Stadiasmus Patarensis. Itinera Romana Provinciae Lyciae. Lykia Eyaleti Roma Yolları*, İstanbul.
- Takmer 2010 Takmer, B., *Stadiasmus Patarensis için Parerga 2: Sidyma I. Yeni Yazıtlarla Birlikte Yerleşim Tarihçesi*, *Gephyra* 7, 95-136.
- TAM *Tituli Asiae Minoris*
- Tietz 2003a Tietz, W., *Der Golf von Fethiye: Politische, ethnische und kulturelle Strukturen einer Grenzregion vom Beginn der nachweisbaren Besiedlung bis in die römische Kaiserzeit*, Bonn.
- Tietz 2003b Tietz, W., *Lissai und Kaunos - Eine neue Grabinschrift aus dem lykisch-karischen Grenzgebiet*, *Epigr. Anat.* 36, 121-126.
- Tietz 2021 Tietz, W., *Das westlykische Daidala in der Kaiserzeit: Eine neue Inschrift und historische Überlegungen*, *Gephyra* 21, 159-174.
- Tüner 2002 Tüner, N., *Lykia'nın Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar*, *Lykia İncelemeleri I* (ed. S. Şahin – M. Adak), İstanbul, 63-78.
- Van Bremen 2013 Van Bremen, R., *From Aphrodisias to Alexandria with Agroitas and Agreophon (via Hippoukome, Kalynda and Kaunos)*, *Personal Names in Ancient Anatolia* (ed. R. Parker), Oxford, 145-173.

Fig. 1 Patara Yol Anıtı temelinde Oktapolis Bölgesi (Taban Haritası: Google Terrain).

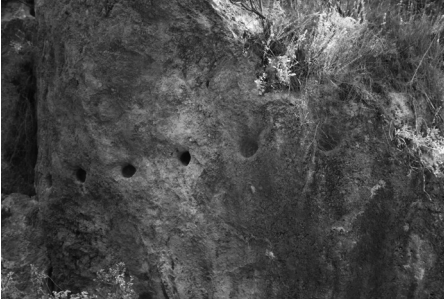

Fig. 2 Nergislibaşı Tepesi. Hatlı delikleri.

Fig. 3 Nergislibaşı Tepesi. Hellenistik duvar.

Fig. 4 Nergislibaşı Tepesi. Işıklık.

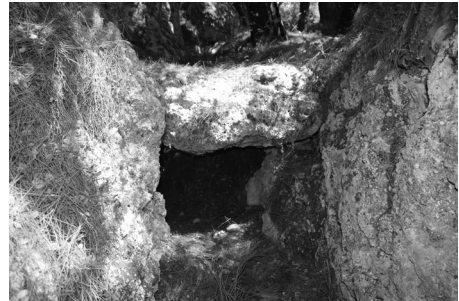

Fig. 5 Nergislibaşı Tepesi. Su kanalı.

Fig. 6 Olucak Dere Vadisi. Sarnıç?

Fig. 7 Olucak Dere Vadisi. Yol istinat duvarları.

Fig. 8 Olucak Dere Vadisi. Antik Yol.

Fig. 9 İnhisar. Yazıt No. 1.

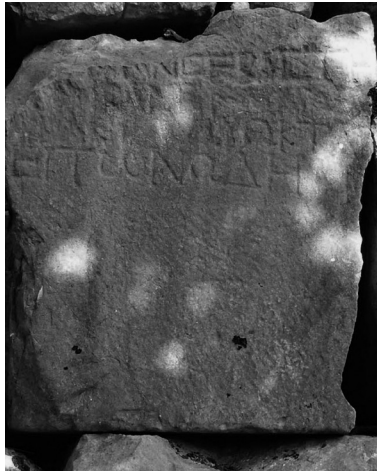

Fig. 10 İnhisar. Yazıt No. 2.

